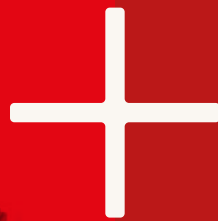

e-book

Gender- rapport 2022

Op zoek
naar meer
balans

11.784
vrouwen op 140.293
arbeiders in 2019

-32,8 %
daling aantal
vrouwen in
metaalsectoren
2008-2019

Vrouwen in de
metaalsector
in 2016
8,4 %

Aandeel vrouwen in
de metaalbouw
10,9 %

G

enderrapport 2022: op zoek naar de balans

ZORGTAAK, VROUWENTAAK?

De coronacrisis heeft bestaande ongelijkheden versterkt en uitvergroot. Dat geldt ook voor de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Reeds voor corona besteedden vrouwen gemiddeld veel meer tijd dan mannen aan huishoudelijke taken en aan de zorg voor

kinderen. De pandemie heeft deze ongelijke taakverdeling alleen maar groter gemaakt. In tijden van quarantaine, thuiswerk en schoolsluitingen zijn er heel wat zorgtaken bijgekomen, die meer door vrouwen dan door mannen werden opgenomen.

Ter illustratie: **71 % van de werknemers die in 2020 corona-ouderschapsverlof opnamen, was een vrouw.** Dat maakt duidelijk dat stereotype en traditionele rolpatronen nog steeds diep geworteld zijn in onze maatschappij.

VROUWEN IN ESSENTIËLE SECTOREN

Daarnaast zagen we ook dat vrouwen oververtegenwoordigd zijn in sectoren die als 'essentieel' werden omschreven: gezondheidszorg, supermarkten, schoonmaak en kinderdagverblijven.

Niet alleen was (en is) de veiligheid en werkdruk in deze beroepen voortdurend een issue, de lonen liggen er gemiddeld ook lager dan in veel andere sectoren. De ongelijke verdeling van zorgtaken (waardoor vrouwen vaker deeltijds werken) en het grote aandeel vrouwen in laagbetaalde sectoren, zijn de belangrijkste oorzaken van de loonkloof:

op jaarbasis verdienen vrouwen nog steeds 23,1 % minder dan mannen.

METAALSECTOREN

Hoewel bovenstaande tendensen in onze metaalsectoren minder uitgesproken zijn, leidt het geen twijfel dat ook onze metaalarbeidsters gemiddeld beschouwd vaker huishoudelijke en zorgtaken combineren met een job, en dus vaker deeltijds werken. Inzetten op meer werkbaar werk en koopkracht voor vrouwen moet dus ook voor ABVV-Metaal een prioriteit zijn na corona.

We moeten ook blijven werken rond sensibilisering in de richting van een evenredige deelname aan allerlei verlostelsels (ouderschapsverlof, tijdskrediet met motief) door zowel mannen als vrouwen. Daarnaast stellen we vast dat de vrouwelijke tewerkstelling in onze metaalsectoren laag blijft en stagneert.

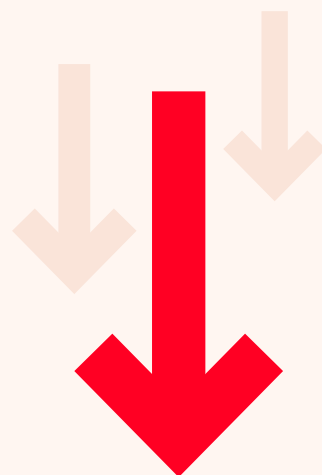
- In 2019 is 8,4 % van de arbeiders in de metaalsectoren een vrouw (= 11.784 vrouwen op 140.293 arbeiders).
- In 2008, 2012 en 2016 was dat respectievelijk 10,5 %, 9,5 % en 8,4 %. Er valt dus geen toename van vrouwen te noteren, eerder integendeel.
- Tussen 2008 en 2019 daalde de algemene tewerkstelling in de metaalsectoren met 16 %. De vrouwelijke tewerkstelling daalde in dezelfde periode met maar liefst 32,8 %.
- Het aandeel vrouwen varieert sterk naargelang het paritair comité. Het aandeel is het hoogst in de metaalbouw (10,9 %), metaalrecuperatie (10,8 %) en metaalhandel (9,3 %). In de andere sectoren is het aandeel vrouwen zeer klein: garages (4,8 %), elektriciens (2,7 %), koetswerk (2,3 %), non-Ferro (1,3 %), staal (0,1 %).

Loonkloof M/V groeit bij de arbeiders

In december 2021 publiceerde het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen de nieuwe loonkloofcijfers (2019).

LICHTE DALING
LOONKLOOF M/V

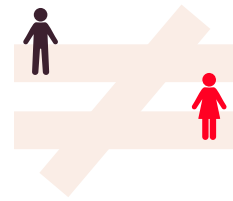
9,2 %

9,1 %

(ZONDER
CORRECTIE
ARBEIDSDUUR
= 22,7 %)

BRUTOLOON
ARBEIDSTERS
KENDE KLEINSTE
STIJGING VAN ALLE
WERKNEMERS

7,7 %

LOON-
ONGELIJKHEID IN
DE INDUSTRIE-
SECTOREN
(ZONDER CORRECTIE
ARBEIDSDUUR = 17,1 %)

**Loonkloof tussen
arbeiders en
arbeidsters
toegenomen**

(ZONDER CORRECTIE
ARBEIDSDUUR = 42,6 %)

20,6 %

20,3 %

Grotere
stijging aantal
vrouwen op de
arbeidsmarkt
t.o.v. mannen.

Meer vrouwen
voltijds aan de
slag.

De impact van
die evoluties
vertaalt zich
niet naar de
loonkloof-
cijfers.

Vrouwen en sociale verkiezingen 2020

In 2020 hadden we als ABVV-Metaal 3150 (unieke) kandidaten. Dat is bijna op de kop evenveel als in 2016. 12,4 % daarvan bestond uit vrouwelijke kandidaten. Dat is een lichte (-0,3 %) daling in vergelijking met 2016. Het aandeel verkozen vrouwelijke kandidaten is nog minder: 10,1 %. Al doen we het gelukkig wel beter dan in 2016 (+0,8 %).

M

“Als minister wil ik een megafoon zijn voor de vele warme initiatieven.”

INTERVIEW MET
MINISTER MERYAME KITIR

“Wat mij opvalt, zijn de warmte en kracht die uitgaan van alle mensen op het terrein.” In haar eerste maanden als minister van Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedelijk Beleid maakte Meryame Kitir budget vrij om eenzaamheid in steden aan te pakken, streed ze binnen de COVAX-alliantie met haar Europese collega's voor een eerlijke toegang tot de coronavaccins en gaf ze het startschot voor nieuwe landenportefeuilles in de Belgische partnerlanden. Ze leerde prachtige mensen en initiatieven kennen, weliswaar digitaal. “Ook al gaan we door een moeilijke tijd, er is ook ontzettend veel hoop”, zo besluit de minister.

SAMENWERKINGS-PROGRAMMA'S OPNIEUW OPGESTART

“De voorbije vier maanden heb ik vooral de tijd genomen om mijn kabinet samen te stellen en de eerste contacten te leggen in mijn beleidsdomeinen. Alles verloopt digitaal. En dat vind ik, net zoals veel mensen, een hele uitdaging. Want als minister werk je toch heel nauw samen met mensen, voor mensen en tussen de mensen. En dat kan nu even niet. Een van de eerste dingen die ik heb uitgebreid, zijn programma's in onze partnerlanden, waaronder Palestina en Niger. Ik wil ook dit jaar twee thematische portefeuilles rond klimaat en sociale bescherming opstarten. Door de aanhoudende regeringsvorming stonden die lange tijd op een laag pitje. Daar komt dus opnieuw schot in de zaak.”

ONTWIKKELINGSBELEID IS GEEN LIEFDADIGHEID

“Wat is mijn missie in het ontwikkelingsbeleid? Ik wil mensen een betere

toekomst geven. Dat heeft voor mij niet te maken met liefdadigheid, wel met solidariteit. Je kunt een beetje de parallel trekken met de COVID-19-crisis bij ons. Al een jaar lang houdt het virus ons leven in de ban. Bedrijven moesten sluiten, mensen zaten van de ene dag op de andere werkloos thuis. En veel ondernemers hebben moeite om het hoofd boven water te houden. Dankzij solidariteit krijgen mensen een vervangingsinkomen of financiële steun. En dankzij solidariteit – namelijk het massaal volgen van de coronaregels – houden we het virus in toom. Met solidariteit kunnen we ook mensen in ontwikkelingslanden een beter leven geven.”

STRIJDEN VOOR HET ALGEMEEN BELANG

“Met onze samenwerkingsprojecten willen we zowel de overheden als de mensen sterk, georganiseerd en zelfredzaam maken. Het middenveld speelt daar een heel belangrijke rol. Ik heb zelf mogen ervaren wat het is om vakbondsafgevaardigde te zijn. Ik leerde toen dat niet iedereen mondig genoeg is om voor zichzelf op te komen en dat veel mensen hun rechten niet kennen. Zonder vakbond geldt dan vaak de wet van de sterkste of de luidste roeper. Maar iedereen moet de kans krijgen om te groeien en zich te verbeteren. In alles wat we doen, staat het algemeen belang voorop.”

SAMENWERKING MET VAKBONDEN

“Omdat werk een belangrijke trigger is om uit de armoede te raken, zijn de vakbonden en werkgevers belangrijke partners in onze Belgische ontwikkelingsprojecten. Denk maar aan Afrika, waar er amper 17,5 % van de actieve bevolking formeel werkt. Het merendeel werkt in de informele sector, zonder sociaal vangnet. Enkele van onze Belgische projecten zijn specifiek gericht op jobcreatie, een correct loon en sociale

“Niet iedereen is mondig genoeg om voor zichzelf op te komen.”

MERYAME
KITIR

“De coronacrisis is loodzwaar en iedereen is het beu, maar het komt goed.”

bescherming. Dat doen we onder andere met de International Labour Organization in Burkina Faso en Senegal. Nog een mooi project is Beyond Chocolate, opgestart onder de vorige regering. Het is een partnerschap van Belgische spelers in de chocoladesector die zich engageren

voor onder meer eerlijke inkomens voor cacao producenten en de stopzetting van de ontbossing als gevolg van de cacao-productie.

Het partnerschap is een groot succes en steeds meer producenten en retailers sluiten zich aan.”

GROOTSTEDENBELEID: NIEMAND MAG ACHTERBLIJVEN

“Ik ben natuurlijk niet alleen minister voor Ontwikkelingssamenwerking, ook voor Grootstedenbeleid. En ik heb meteen 350.000 euro vrijgemaakt om de eenzaamheid in onze steden aan te pakken. Want de psychische impact van de coronacrisis is enorm en in de steden hebben mensen het nog moeilijker. Want als je een tuintje hebt, kun je al eens buiten. Maar beeld je in dat je in een groot appartementsgebouw woont zonder balkon of terras. Veel mensen zitten wat opgesloten en horen of zien wekenlang niemand. Het is belangrijk dat we niemand achterlaten of alleen laten. Ik beseft dat iedereen het beu is, dat het zwaar is, maar het komt goed. En intussen moeten we goed voor elkaar en onszelf blijven zorgen.”

“De voorbije maanden heb ik mij ingewerkt in de materie, netwerken en initiatieven binnen ontwikkelings-samenwerking en grootstedenbeleid. Ik heb fantastische medewerkers die mij daarbij hebben geholpen. En wat mij is opgevallen, zijn de warmte en power die uitgaan van alle mensen op het terrein. De passie waarmee ze anderen helpen en de wereld zo mooier maken is ongelooflijk. Zowel in het buitenland als bij ons. De ene houdt jongeren met sport van de straat, de andere zorgt ervoor dat niemand in de buurt met honger hoeft te gaan slapen. Zij zijn een voorbeeld voor anderen. Toch blijven veel initiatieven onder de radar. Als minister wil ik hun megafoon zijn.”

ABVV-Metaal in de voetsporen van Europees Parlements lid Kathleen Van Brempt

De Europese Unie (EU) heeft met haar beleid een grote impact op elk van ons. Wat begon als een vredesproject tussen enkele Europese landen, is uitgegroeid tot een politiek-economisch blok van 27 lidstaten en 450 miljoen inwoners. In de loop der jaren kreeg de EU steeds meer bevoegdheden, onder meer inzake economisch en sociaal beleid, veiligheid, klimaat en transport. Vandaag wordt bijna tachtig procent van de Belgische wetgeving op één of andere manier beïnvloed door Europese regelgeving.

Tegelijkertijd is het voor veel mensen niet altijd duidelijk wat Europa precies doet en op welke manier ze werkt. De Europese besluitvorming en instellingen zijn complex en lijken soms weinig transparant. Toch is het belangrijk – ook als syndicalist – om de Europese politiek aandachtig op te volgen.

ABVV-Metaal had de eer en het genoegen om een maand lang ondergedompeld te worden in het werk

van Europees Parlements lid Kathleen Van Brempt, die delegatieleider is voor Vooruit binnen de sociaal-democratische fractie (S&D) in het Europees Parlement. Aan de hand van een fotoreportage bieden we een unieke inkijk in de werking van de Europese Unie.

KATHLEEN EN HAAR WERK ALS EUROPEES PARLEMENTSLID

Kathleen Van Brempt (52) is Europees

Parlements lid sinds 2009. Daarmee is ze voor ons land de Belgische Europarlementariër met de langste staat van dienst. Op dit moment is Kathleen delegatieleider voor Vooruit binnen de S&D-fractie, coördinator van het internationaal handelsbeleid voor S&D, lid van de Commissie Internationale Handel (INTA) en plaatsvervangend lid van de Commissie Transport en Toerisme (TRAN).

In het Parlement is Kathleen vooral bezig met internationale handel, mensenrechten, transport en sociale zaken. Zo werkt ze onder meer aan de Europese Green Deal, het Fit For

55-pakket om de uitstoot tegen 2030 met 55 % te doen dalen, de geopolitieke relaties met China, de VS en Afrika. Ook sociale dossiers zijn voor Kathleen een prioriteit. Samen met haar collega's werkt ze aan een sterkere sociale bescherming voor platformwerkers, betere arbeidsvoorwaarden in de transportsector, een Europees minimumloon én de Europese kindgarantie, dat elk kind in Europa recht moet geven op onderwijs, zorg en gezonde voeding.

Samen met haar team leidt Kathleen haar werk als Europees Parlements lid in goede banen. Een normale werkmaand ziet er in grote lijnen als volgt uit: elke maand

is er één week plenaire vergadering in Straatsburg of Brussel. Tijdens die week volgen intensieve vergadersessies en debatten over uiteenlopende dossiers elkaar op. Tijdens deze week stemmen de Europees Parlementsleden ook over nieuwe wetgeving, resoluties en rapporten die voorliggen. Daarmee vervult het Parlement zijn functie als waakhond van de EU. Zonder een grondige toetsing aan het toezien oog van de Europarlementariërs, raakt nieuw Europees beleid er niet door.

Dan is er ook de commissieweek, waarin de parlementsleden aan het werk zijn in de talrijke commissievergaderingen (zoals de commissie internationale handel en de commissie transport en toerisme). Er worden onder meer wetsvoorstellen besproken en amendementen voorbereid. Kathleen maakt ook deel uit van een politieke fractie. De S&D-fractie is de tweede grootste fractie van het Europees Parlement. De dossiers die in de Commissies aan bod komen worden ook uitgebreid besproken en voorbereid door de fractie, dat gebeurt tijdens de 'groepsweek'. Tot slot is er ook nog de zogenaamde 'groene week', waarin alle Europarlementsleden terugkeren naar hun land en tijd hebben om het contact met hun kiezers te onderhouden én hun lokaal politiek werk kunnen vervullen.

VINGER AAN DE POLS: WERKBEZOEKEN EN TELEVISIEDEBATTEN

Om te weten wat er leeft als Europees Parlements lid, gaat Kathleen ook vaak 'in het veld' op stap. De vinger aan de pols houden en horen wat er leeft bij burgers, bedrijven en middenveldorganisaties (zoals vakbonden), helpen haar om het Europees beleid de juiste richting uit te duwen. "Gesprekken, debatten en bedrijfsbezoeken helpen me enorm in het werk in het Europees Parlement. De impact van onze wetgeving in praktijk zien, horen wat er beter kan en werken aan een oplossing voor de problemen 'op de vloer' is de essentie van ons werk als

parlements lid."

Eind augustus bracht Kathleen een bezoek aan het Gentse metaalbedrijf ABC (Anglo Belgian Corporation), waar grote motoren voor de energie- en transportindustrie gemaakt worden. ABC investeert momenteel volop in de ontwikkeling van waterstofmotoren (o.a. voor de scheepvaart) en speelt daarmee een belangrijke rol in de transitie naar een klimaatneutraal Europa.

Een paar weken later was Kathleen te gast bij onze collega's van ABVV-BTB, die in Antwerpen een studiedag verzorgden voor de Europese Transportvakbond ETF. Als gastspreker vertelde ze over de toekomst van Europa, de uitdagingen voor de transportsector en de rol die vakbonden daarin moeten spelen. "Hoe gaan we om met de radicale veranderingen waarvoor we staan in de manier waarop we leven, wonen, werken en reizen? Om die transitie sociaal rechtvaardig te

"Gesprekken, debatten en bedrijfsbezoeken helpen me enorm in het werk in het Europees Parlement. De impact van onze wetgeving in praktijk zien, horen wat er beter kan en werken aan een oplossing voor de problemen 'op de vloer' is de essentie van ons werk als parlements lid."

“We hebben actieve vakbonden nodig”

maken, zijn vakbonden dé centrale spelers”, zo vertelde Kathleen. ► “Vakbonden zijn een belangrijke partner in het werk in Europa. Of het nu gaat over de duurzame transitie naar een klimaatneutraal Europa en de impact daarvan op onze bedrijven en onze jobs, de sociale rechten van werknemers in de metaal- of transportsector of de bescherming van de havenarbeid, we hebben actieve vakbonden nodig om het beleid op Europees niveau mee in de juiste richting te duwen.”

Politiek betekent ook het debat aangaan over je standpunten en het werk in het Europees Parlement. In de krant of op televisie, bijvoorbeeld. Naar aanleiding van de State of the Union, de jaarlijkse toespraak van Commissievoorzitter Ursula von

der Leyen, voerde Kathleen in ‘De Afspraak op Vrijdag’ een gesprek met Europa-kenners Geert Mak en Rik Van Cauwelaert. De focus lag op het Europese defensiebeleid na Afghanistan, het Europese antwoord op de COVID-crisis en over het belang van democratische besluitvorming in de Europese Unie.

ALLE HENS AAN DEK! DE PLENAIRE WEEK IN STRAATSBURG

Midden september was het opnieuw tijd voor de plenaire vergadering van het Parlement in Straatsburg. Op de Thalys van Brussel naar Straatsburg werden de laatste voorbereidingen getroffen. De onderwerpen die op de agenda stonden, waren niet min: een versterkte Europese aanpak van gezondheids crisissen, een nieuwe strategie voor de toekomstige relaties met China, de situatie in Afghanistan en nog veel meer. “We stemden onder meer een rapport over het statuut van platformwerkers, zoals de riders van Deliveroo of chauffeurs van Uber. Ik ben erg trots dat het Europees Parlement

platformwerkers beter wilt beschermen door hen te erkennen als volwaardige werknemers, hun volwaardige sociale rechten toe te kennen en de bewijslast voor bedrijven om te draaien. We zullen er de komende maanden over waken dat de Europese Commissie dat ook in praktijk omzet.”

Tijdens de plenaire week van september vindt traditiegetrouw ook de State of Union plaats. Daarbij geeft Commissievoorzitter von der Leyen toelichting over de prioriteiten en nieuwe initiatieven van de Europese Commissie voor het komende jaar.

Na een intensieve week in het Europees parlement te Straatsburg keren de parlementsleden terug huiswaarts. We nemen afscheid van Kathleen, die moe maar voldaan de trein naar Brussel neemt. “Ik hoor ook graag jouw mening of visie op het werk in Europa! Heb je een idee, vraag of opmerking? Wil je meer weten over de Europese Unie of het werk in het Europees Parlement? Neem dan zeker contact met me op via kathleen.vanbrempt@europarl.europa.eu.”

Bekijk het filmpje ►

Wil je graag meer weten over de werking van de Europese Unie? Wil je leren wat de bevoegdheden en opdrachten zijn van de Europese instellingen, zoals het Europees Parlement en de Europese Commissie? En vooral: wil je weten welke concrete impact de EU heeft op jezelf als werknemer en burger? Bekijk (of herbekijk) dan zeker onze [webinar](#) over de bevoegdheden en besluitvorming in de Europese Unie!

WIE IS KATHLEEN VAN BREMPT?

- 52 jaar
- Belgische politica voor Vooruit
- Voormalig minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen
- Europees Parlements lid sinds 2009 (S&D-fractie)

1

4

2

5

6

3

7

1. Aan de slag tijdens een van de bijeenkomsten van de Commissie Transport / 2. Aan het woord tijdens de plenaire vergadering in Straatsburg / 3. Op werkbezoek bij het Belgische metaalbedrijf ABC / 4. Gastspreker tijdens de studiedag van de Europese transportvakbond ETF / 5. Optreden tijdens het VRT-programma ‘De Afspraak op Vrijdag’ / 6. Commissie-voorzitter Ursula von der Leyen tijdens de jaarlijkse State of the Union / 7. Met de trein van Brussel naar Straatsburg

Tien jaar na de terreuraanslag op Utøya

ABVV-METAAL SPRAK MET
OVERLEVER ASTRID HOEM

10 jaar na aanslag Utøya

“Ik wil onze ideeën – waar zoveel van mijn vrienden voor gestorven zijn – verder uitdragen.”

ASTRID WILLA EIDE HOEM

Op 22 juli 2021 is het exact tien jaar geleden dat de extreemrechtse terrorist Anders Behring Breivik een bloedbad aanricht op het eilandje Utøya in Noorwegen. Zonder verpinken schiet hij er 69 mensen dood. Alle slachtoffers – de meesten nog geen twintig jaar oud – behoren tot de jongerenafdeling (AUF) van de Noorse arbeiderspartij die er elk jaar haar zomerkamp organiseert. Enkele uren daarvoor laat Breivik een zelfgemaakte bom ontploffen aan een regeringsgebouw in Oslo. Er vallen acht doden. Breivik acht de sociaaldemocraten verantwoordelijk voor de instroom van moslims in Europa. Na ruim een uur op het eiland wordt hij gearresteerd.

Hij bekent de misdaden maar voelt zich niet schuldig. Integendeel, hij vindt van zichzelf dat hij zijn land een dienst heeft bewezen door toekomstige linkse politici uit te schakelen. Op 24 augustus 2012 wordt Breivik veroordeeld tot 21 jaar cel, de hoogste straf die je kunt krijgen in Noorwegen. Zijn gevangenisstraf kan wel telkens met vijf jaar worden verlengd. De kans dat hij ooit vrij komt is onbestaand.

Een van de overlevenden van deze brutale terroristische aanval is Astrid Willa Eide Hoem. Op 22 juli 2011 was ze zestien jaar. Vandaag – tien jaar later – leidt ze de jongerenbeweging AUF. Samen met haar bliken we terug op het drama van Utøya. Maar bovenal kijken we naar haar kracht om op te staan en terug te vechten. We kijken naar de hoop en het verlangen om – ondanks de angst – van deze wereld een betere plek te maken. Een wereld zonder vooroordelen, racisme en allesverslindende haat.

Je was zestien jaar toen de terrorist Anders Behring Breivik een slachtpartij aanrichtte op Utøya. Is het mogelijk om je herinneringen aan deze gebeurtenissen te omschrijven?

ASTRID: Het was de tweede keer dat ik deelnam aan het zomerkamp op Utøya. Ik weet nog dat het voelde als thuiskomen. Je bent daar met vrienden en we hadden veel plezier. De zon scheen, we speelden voetbal en discussieerden over politiek. Het was zoals een zomerkamp hoorde te zijn. Na enkele dagen vernamen we opeens het nieuws over de bomaanslag op een regeringsgebouw in Oslo. Op het kamp waren veel jongeren wier ouders of familieleden werkten voor de toenmalige regering, dus er was heel wat ongerustheid. Mensen belden naar huis om te vragen of alles oké was. Ik weet nog dat ik op dat moment bezig was met wafels te bakken. Opeens kwam er een vriendin aangerend, ze was helemaal in paniek en vertelde dat er geschoten werd op het eiland. Niet lang daarna zag ik steeds meer mensen angstig weggrennen. De geweerstemmen klonken nu vlakbij. Er brak chaos uit en we zochten een plaats om ons te verstoppen. ▶

Gedenkmunument met namen slachtoffers van de aanslag

"Het was onwerkelijk. Ik heb gezien hoe mijn beste vriendin koudweg werd afgemaakt."

Overall lagen dode en gewonde mensen. Het was onwerkelijk. Ik heb gezien hoe mijn beste vriendin koudweg werd afgemaakt. Uiteindelijk zijn we er met een groepje in geslaagd om ons te verstoppen onder een kleine klif. Na twee uur werden we opgepikt door een boot en hoorden we dat de dader was opgepakt.

Vandaag zijn we tien jaar later en het is ongetwijfeld nog steeds moeilijk om hierover te praten. Is het vandaag anders dan toen?

ASTRID: Het wordt anders. Eerst is er alleen het immense verdriet omwille van het verlies van zoveel vrienden.

Na tien jaar is dat verdriet nog steeds even groot maar er komt nog iets bij: jij wordt ouder en je vrienden blijven voor altijd zestien of zeventien jaar. Ik zal ze voor altijd kennen zoals ze toen waren en je denkt dan na hoe ze vandaag zouden zijn. Wat zouden ze doen mochten ze nog leven? Hoe zouden ze er uitzien? Gelukkig hebben we er de voorbije jaren binnen het AUF en binnen de partij veel met elkaar over kunnen praten. Er was een tijd dat ik er helemaal niet over wilde praten. Toen ik zestien was wilde ik door mijn omgeving – school, vrienden, burens – niet uitsluitend gedefinieerd worden als het meisje dat de aanslag had

overleefd. Ik wilde niet dat de mensen mij enkel daardoor zouden kennen. Maar nu weet ik dat het enorm belangrijk is om erover te praten. Alleen door erover te praten, kun je verder met je leven.

Hoe ben je erin geslaagd om je leven terug op de rails te krijgen na die verschrikkelijke dag?

ASTRID: In het begin was dat niet eenvoudig. Van de ene dag op de andere waren we een organisatie geworden die bestond uit mensen die de bloedigste aanslag uit de naoorlogse geschiedenis van Noorwegen hadden overleefd. Er was veel angst.

Astrid Willa Eide Hoem

- Geboren op 4 januari 1995
- Noorse politicus voor de Labour Party
- In 2020 verkozen tot leider van AUF, de jongerebeweging van de partij
- Een van de overlevenden van de terroristische aanslag op Utøya (22 juli 2011)

Die aanslag was een brutale aanval op de linkse en progressieve krachten in onze samenleving. We ondervonden aan den lijve waartoe extreme haat kan leiden. We beseften opeens heel concreet dat iemand jou kan doden, simpelweg omdat je een bepaalde maatschappelijke visie hebt. Dat besef verandert jou als persoon en als organisatie. We zullen dat voor de rest van ons leven en ons bestaan meedragen. Gelukkig vond ik veel troost in mijn politieke werk bij het AUF en bij de mensen die er actief waren. Ik wilde deel uitmaken van de beweging. Ik wilde onze ideeën – waar zoveel van mijn vrienden voor gestorven zijn – verder

"Ook al waren we bang, onze strijd tegen racisme en extreemrechts geweld was belangrijker dan ooit."

uitdragen. We hebben ook snel werk gemaakt van de organisatie van ons zomerkamp. Om te tonen dat we niet verslagen waren en dat niemand ons het zwijgen kon opleggen. In 2015 zijn we voor de eerste keer teruggegaan naar Utøya. Het was dus heel belangrijk om bezig te blijven. Ook al waren we bang, onze strijd tegen racisme en extreemrechts geweld was belangrijker dan ooit.

Ondanks de angst heb je er toch voor gekozen om politiek actief te blijven en te vechten voor datgene waarin je gelooft. Zijn racisme en extreemrechtse denkbeelden vandaag een groot probleem in Noorwegen?

ASTRID: Er zijn vandaag nog mensen die denken zoals Anders Breivik. In 2019 was er een schietpartij in een moskee, niet ver van Oslo. Gelukkig vielen daar geen doden. De dader – een twintiger – had nazistische sympathieën. Het is angstaanjagend om te beseffen dat er zoveel haat is. Maar nogmaals: het is belangrijk om niet te zwijgen. Ook al hebben we in Noorwegen geen racistische partijen zoals het Front National in Frankrijk of het Vlaams Belang in België, toch merk je dat er heel wat sympathie is voor extreemrechtse en racistische denkbeelden. Je ziet dat ook aan de manier waarop het maatschappelijke debat gevoerd wordt. Dat wordt steeds scherper en meer gepolariseerd. De grenzen aan wat aanvaardbaar is om

te zeggen, zijn breder geworden. Vandaag staan extreemrechtse organisaties hier sterker dan in 2011. Moslims worden vaker en ook meer openlijk gevisieerd. Dat is dus een probleem en we moeten er alles aan doen om die ideeën zoveel mogelijk te counteren. Als socialistische beweging moeten we strijden tegen onrechtvaardigheid, haat en vooroordelen. Alle leiders van de AUF – mijzelf inbegrepen – hebben de voorbije jaren doodsbedreigingen ontvangen, telkens van mensen die radicaal gekant zijn tegen onze visie over migratie en racisme. Ze leven in de waan dat er een groot complot aan de gang is, dat we overspoeld worden door moslims en dat we iedereen met een andere visie dan de onze het zwijgen willen opleggen.

Op 22 juli 2021 is het precies tien jaar geleden dat de aanslagen plaatsvonden. Wat is er concreet gepland?

ASTRID: De ganse dag zal in het teken staan van de slachtoffers van de aanslagen. Er is een grote herdenking aan het overheidsgebouw waar de bom ontploft is en 's avonds is er een groot concert, dat overal wordt uitgezonden. Vorig jaar hadden we ook een herdenking maar door het coronavirus konden we niet écht samen zijn. Dat was moeilijk. We hopen dat er deze keer meer mogelijk zal zijn. Op zo'n dag is het nog belangrijker dan anders om samen te zijn. We moeten troost vinden bij elkaar.

“Een rechtvaardige samenleving is alleen mogelijk als we ons organiseren en verandering afdwingen.”

Grace Blakeley

Een betere wereld na corona?

Volgens Grace Blakeley, opkomend Brits economisch talent.

Meer vakbond, meer solidariteit en meer gelijkheid na corona. Dat is het centrale thema van ons statutair congres op 7 en 8 april 2022. De komende jaren wordt die mooie slagzin het kompas dat onze syndicale richting aangeeft. Dat is natuurlijk niet nieuw. De strijd voor een rechtvaardige en solidaire samenleving is altijd al het DNA geweest van onze vakbond.

Wel nieuw is dat we al ruim twee jaar met een globale pandemie geconfronteerd worden. De coronacrisis veroorzaakt heel wat problemen en moeilijkheden, maar niet voor iedereen in dezelfde mate. Het virus

heeft bestaande sociaal-economische ongelijkheden blootgelegd en dreigt ze ook te versterken. Overal ter wereld – ook bij ons – zijn de meest kwetsbaren de grootste slachtoffers. Bovendien heeft het vertragen en stilvallen van economieën ons ook doen inzien wat écht belangrijk is: gezondheid, solidariteit, menselijk contact en een gezonde leefomgeving.

2022 moet het jaar worden van de wederopbouw. Niet zoals we het deden pre-corona, maar op een andere manier. Het moet socialer, duurzamer en rechtvaardiger. Maar het bouwen van een betere wereld na corona zal niet vanzelf gebeuren. Je hebt mensen nodig die de handen uit de

mouwen steken en er werk van maken. Je hebt mensen nodig die zich verenigen – bijvoorbeeld in vakbonden – en stap voor stap veranderingen afdwingen.

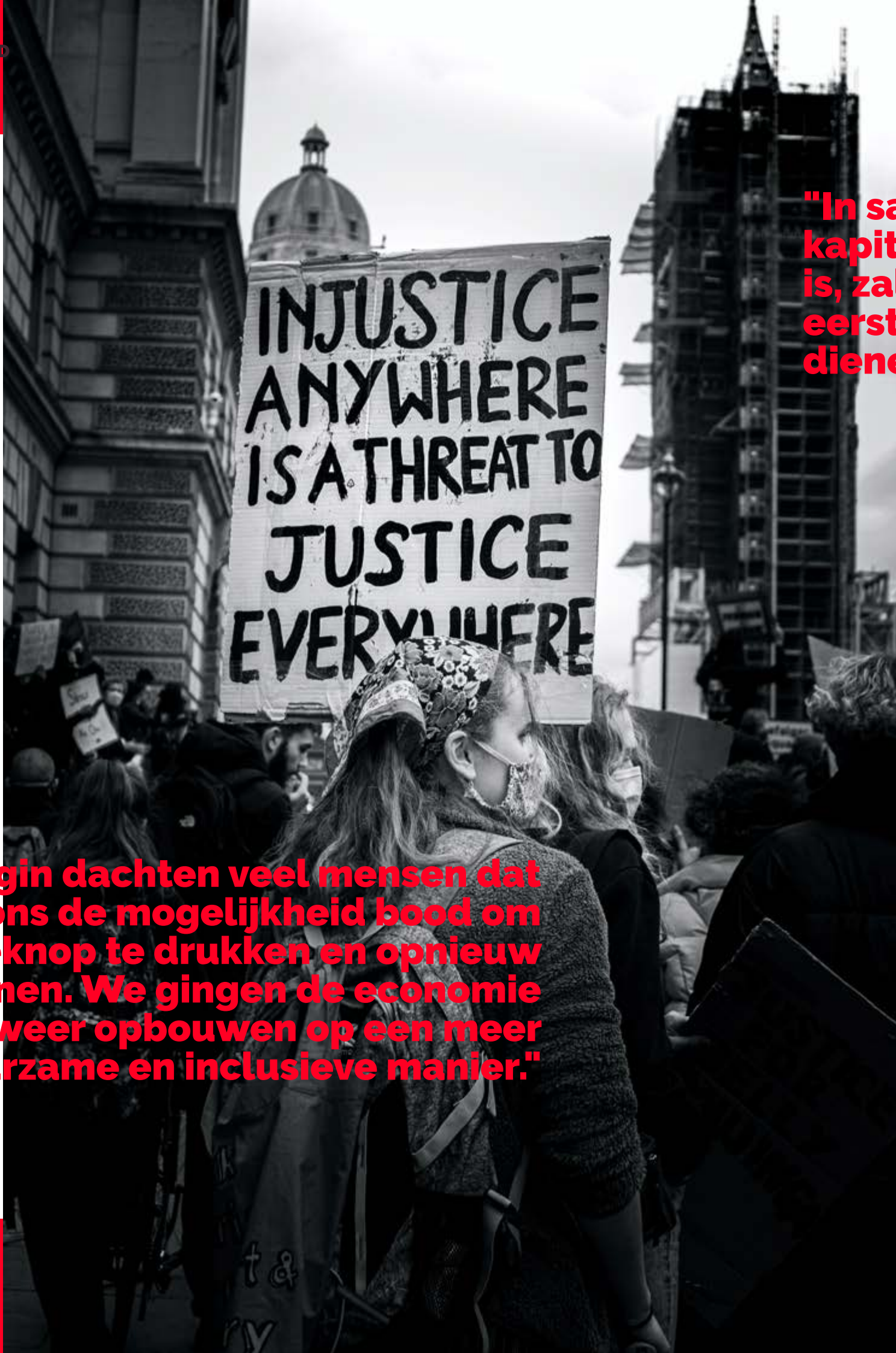
ABVV-Metaal had de eer en het genoegen om over dit alles te spreken met Grace Blakeley, de bekende linkse activiste en schrijfster uit het Verenigd Koninkrijk. In een uitgebreid videogesprek schetst ze de hindernissen en bedreigingen maar ook de kansen en mogelijkheden om werk te maken van meer vakbond, meer solidariteit en meer gelijkheid na corona: "Waar we vandaag vooral nood aan hebben, is het besef dat wij de wereld wel degelijk kunnen veranderen." ▶

IN HET BOEK *THE CORONA CRASH* BESCHRIJF JE HOE DE PANDEMIE DREIGT UIT TE MONDEN IN EEN NIEUW TIJDPERK VAN MONOPOLIE-KAPITALISME, WAARIN MACHTIGE CORPORATIES ZOALS GOOGLE EN AMAZON NÓG MACHTIGER WORDEN. KUN JE DAT EENS TOELICHTEN?

GRACE: Ik heb veel nagedacht over de manier waarop de coronacrisis onze economie zal veranderen. In het begin dachten veel mensen dat het virus ons de mogelijkheid bood om op de pauzeknop te drukken en opnieuw te beginnen. We gingen de economie resetten en weer opbouwen op een meer duurzame en inclusieve manier. Maar mijn analyse is dat de coronacrisis er veeleer voor zorgt dat de macht van het kapitaal nog sterker wordt. In tijden van crisis zien we immers steeds hetzelfde fenomeen: de grootste en sterkste bedrijven overleven, terwijl de kleintjes over kop gaan. Dat komt omdat grote bedrijven meer financiële middelen hebben en nauwere relaties onderhouden met banken,

"In het begin dachten veel mensen dat het virus ons de mogelijkheid bood om op de pauzeknop te drukken en opnieuw te beginnen. We gingen de economie resetten en weer opbouwen op een meer duurzame en inclusieve manier."

Grace Blakeley

"In samenlevingen waar de kapitalistische elite zeer machtig is, zal het overheidsgeld in de eerste plaats hun belangen dienen."

Grace Blakeley

financiële instellingen en de overheid. Ze zijn beter gewapend om ongeschonden uit de crisis te geraken. De coronacrisis versterkt dus de trend naar meer marktconcentratie en dat is geen positieve evolutie. Monopolistische bedrijven hebben zeer veel macht, die ze zonder al te veel beperkingen kunnen uitoefenen. Consumenten krijgen te maken met hogere prijzen en werknemers met een neerwaartse druk op de lonen. Vandaag stagneren niet alleen de lonen maar is er ook toenemende inflatie, waardoor onze koopkracht langs alle kanten uitgehold wordt. Marktconcentratie zorgt dus voor stijgende sociaal-economische ongelijkheid.

NAAST DE SCHADELIJKE EFFECTEN VAN VERREGAANDE MARKTCONCENTRATIE, WAARSCHUW JE OOK VOOR DE GEVAREN VAN HET FINANCIËLE BELEID DAT OVERHEDEN EN CENTRALE BANKEN IN HET WESTEN VOEREN.

GRACE: De huidige monetaire orthodoxie is inderdaad het tweede grote probleem. Sinds de financieel-economi-

sche crash in 2008, beantwoorden centrale banken elke crisis met het pompen van immense hoeveelheden geld in de economie. Dat wordt verkocht als een manier om te vermijden dat bedrijven over kop gaan en de economie instort. Maar waar het vooral om draait is het beschermen van investeerders en financiële instellingen door ervoor te zorgen dat de prijzen van activa zoals huizen, aandelen en obligaties hoog blijven. De prijs van dergelijke bezittingen wordt kunstmatig hoog gehouden en raakt losgekoppeld van de reële economie. Huizen- en aandelenprijzen zijn veel meer gestegen dan wat je zou mogen verwachten op basis van de economische groei. Dat is opnieuw goed nieuws voor het kapitaal, maar voor de overgrote meerderheid zorgt het weer voor meer ongelijkheid en financiële onzekerheid. Daar komt trouwens nog bij dat zeer veel overheidssteun uiteindelijk terechtgekomen is in de handen van grote bedrijven en financiële elites. Zij hebben de coronacrisis aangegrepen om hun macht te consolideren en te versterken.

SINDE DE CRISIS ZIEN WE DAT OVERHEDEN VAAK EEN BELANGRIJKE ROL SPELEN IN DE ECONOMIE. ZE REDDEN BEDRIJVEN, ORGANISEREN VACCINATIECAMPAGNES EN ONDERSTEUNEN BURGERS. DIE STAATSINTERVENTIE BETEKENT VOLGENS JOU ECHTER ALLERMINST DAT OVERHEDEN NU EEN LINKSER BELEID VOEREN. HOE ZIE JE HET DAN WEL?

GRACE: We denken vaak dat overheden die veel geld spenderen of interveniëren in de economie een links beleid voeren. En als een overheid geen geld uitgeeft of niet tussenkomt, dan voert ze een rechts beleid. Maar dat is een valse tegenstelling. Rechtse regeringen geven massaal veel geld uit. Ze spenderen het gewoon op een andere manier dan linkse regeringen. De vraag is dus niet of we wel of niet interveniëren, maar op welke manier en in wiens belang we dat doen. In samenlevingen waar de kapitalistische elite zeer machtig is, zal het overheidsgeld in de eerste plaats hun belangen dienen. In het Verenigd Koninkrijk is onlangs een studie verschenen die aantoonde dat een groot deel van de corona-gerelateerde tijdelijkwerkloosheidsuitkeringen terecht kwam in de zakken van rijke elites. Het geld werd immers vooral gebruikt om schulden af te lossen of om huur te betalen. Dat is dus een transfer van de gemiddelde belastingbetaler naar een rijke bovenlaag. Mochten we meer geïnvesteerd hebben in sociale woningen, dan zou dat geld effectief kunnen terugvloeien naar de reële economie. We moeten er dus voor zorgen dat het geld dat de overheid spendeert ten goede komt aan de algemene bevolking en zorgt voor meer gelijkheid.

DIE VALSE TEGENSTELLING TUSSEN KAPITALISTISCHE EN SOCIALISTISCHE SYSTEMEN IS OOK HET THEMA VAN JE NIEUWE

BOEK DAT JE OP DIT MOMENT AAN HET AFWERKEN BENT.

GRACE: Het opzet is om komaf te maken met de misvatting dat kapitalistische economieën zogezegd 'vrijemarkteconomieën' zijn en dat economische planning of staatsinterventie alleen voorkomt in socialistische economieën. Er is juist zeer veel planning in een kapitalistisch systeem – door overheden, grote bedrijven en financiële instellingen. Het grote verschil met een socialistisch systeem is dat die planning gebeurt in belang van het kapitaal. In plaats van een vrije markt hebben we op dit moment eerder een situatie waarin het kapitaal dominant is in bijna alle domeinen van de samenleving. Van vrijheid is dus geen sprake. In mijn boek leg ik uit dat échte vrijheid pas mogelijk is als we onze politieke en economische instellingen – en dus de macht – democratiseren en ten dienste stellen van het publiek belang. Dat zal echter niet vanzelf gebeuren. We moeten ons organiseren en proberen om de machtsbalans te verschuiven in het voordeel van het algemeen belang.

HOE PAKKEN WE DAT CONCREET AAN? WAT MOET ER GEBEUREN?

GRACE: Je stem laten horen tijdens politieke verkiezingen is alvast een belangrijk element. En je moet ook proberen om van onderuit macht op te bouwen binnen politieke partijen, zodat de eisen van de bevolking gehoord en verdedigd worden. Maar dat alleen is niet voldoende. Gelukkig zijn er nog veel andere manieren om politieke en sociale actie te voeren. In mijn land heeft de arbeidersbeweging een grote rol gespeeld in het realiseren van bepaalde maatregelen zoals verhoogde uitkeringen in geval van tijdelijke werkloosheid. Zonder de organisatie, het lobbywerk en de straatprotesten van vakbonden zou daar geen sprake van zijn. Het antwoord van de staat

op de pandemie zou veel oneerlijker geweest zijn. Vandaag zien we in verschillende economische sectoren dat werknemers – waaronder veel jongeren – serieus beginnen na te denken om zich aan te sluiten bij een vakbond. Dat is een hoopgevend, want om een tegenmacht op te bouwen moeten we ons niet alleen politiek organiseren maar ook op de werkvloer. We moeten trouwens goed nadenken over de manier waarop we ons syndicaal organiseren. In de openbare sector staan de Britse vakbonden vrij sterk, maar in de private sector is dat veel

minder het geval. Er is veel preciaire tewerkstelling, onderaanneming en schijnzelfstandigheid. In zo'n context is het moeilijker om werknemers syndicaal te verenigen. Maar er worden pogingen ondernomen. Koeriers bij Uber of Deliveroo experimenteren volop met meer gedecentraliseerde vormen van syndicalisme om hun statuut en arbeidsomstandigheden te verbeteren.

HOE KIJK JE NAAR MAATSCHAPPELIJKE PROTESTBEWEGINGEN ZOALS DE KLIMAATJONGEREN?

SPELEN ZIJ OOK EEN BELANGRIJKE ROL IN HET OPBOUWEN VAN EEN TEGENMACHT?

GRACE: Dergelijke spontane en directe vormen van actie zijn inderdaad noodzakelijk. Ik denk hierbij niet alleen aan de klimaatactivisten maar ook aan diegenen die strijden tegen racisme of tegen genderongelijkheid en seksueel geweld. Al deze protestbewegingen hebben de aandacht getrokken van de publieke opinie. Dat is zeer belangrijk, want

anders praten veel media toch maar vooral over irrelevante kwesties. We moeten ervoor zorgen dat thema's zoals duurzaamheid, gelijkheid en rechtvaardigheid hoog op de agenda komen te staan en er ook blijven staan.

Maar het allerbelangrijkste wat nu moet gebeuren is dat er een besef ontstaat dat grote en systemische veranderingen wel degelijk mogelijk zijn. Veel mensen zijn er opecht van overtuigd dat verandering nodig is en dat ons huidige economisch systeem

"Je moet proberen om van onderuit macht op te bouwen binnen politieke partijen, zodat de eisen van de bevolking gehoord en verdedigd worden."

Grace Blakeley

failliet is. Alleen geloven ze niet dat het mogelijk is om die veranderingen ook effectief te realiseren. Dat is de grootste barrière die verhindert dat mensen zich organiseren en opkomen voor hun belangen. Die mentaliteit zit diep verankerd en is een gevolg van de neoliberale ideologie die ons wijsmaakt dat we allemaal afzonderlijke individuen zijn, losgekoppeld van elkaar. Die sentimenten van isolatie, vervreemding en individualisme zorgen ervoor dat we denken dat we het verschil toch niet kunnen maken. Van dat gevoel moeten we af. We moeten ons afvragen hoe we ons kunnen verenigen en hoe we onze macht kunnen gebruiken om veranderingen af te dwingen. Op dat vlak ben ik wel hoopvol. Ik heb de indruk dat veel mensen beginnen te beseffen dat individualisme en onverschilligheid ons uithollen en verzwakken. Er wordt opnieuw meer nagedacht over hoe we ons kunnen verenigen, zowel in de politiek als op straat en op de werkvloer. Het is best ironisch dat dit gebeurt in een periode waarin we allemaal vast zaten in ons eigen huis.

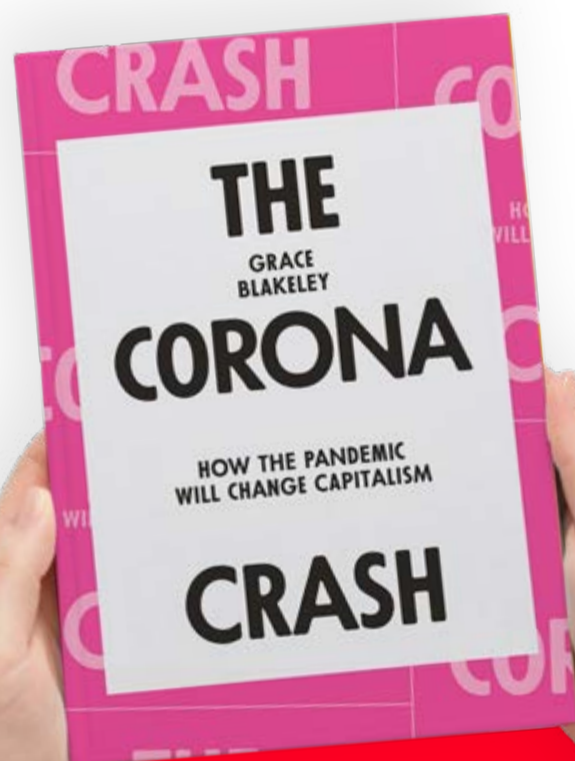
ONDANKS JE SOMBERE ANALYSE VAN DE CORONACRISIS, DIE DREIGT TE ZORGEN VOOR MEER ONGELIJKHEID EN MEER KAPITALISME, GELOOF JE DUS TOCH DAT EEN BETERE WERELD NA CORONA MOGELIJK IS?

GRACE: Ja, de toekomst staat niet gebeiteld in steen. Maar het is niet omdat we een andere samenleving willen, dat het daarom ook automatisch zal gebeuren. Ons streven naar meer gelijkheid, meer solidariteit en meer duurzaamheid, kan alleen slagen als we ons organiseren en die veranderingen afdwingen. Ik zie veel hoopgevende signalen en ik geloof oprecht dat een grote meerderheid op dezelfde golflengte zit als het gaat over economische ongelijkheid, klimaatverandering en racisme. Maar zolang we ons niet verenigen en opkomen voor onze belangen zal het niet lukken. Het is de taak van alle progressieve krachten – waaronder de vakbonden – om iedereen ervan te overtuigen dat verandering niet alleen noodzakelijk maar ook effectief mogelijk is.

Wie is Grace Blakeley?

- Linkse activiste/journaliste uit het Verenigd Koninkrijk – 29 jaar
- Studeerde filosofie, economie en politieke wetenschappen
- Auteur van o.m. *The Corona Crash: How the Pandemic Will Change Capitalism*
- Zetelt in het 'National Policy Forum' van de Britse Labour Party, waar ze mee nadenkt over de beleidsontwikkeling van de partij.
- In haar wekelijkse podcast 'A World to Win' belicht ze inspirerende socialistische ideeën en verhalen uit de hele wereld.

Vakbonds- werk met de paplepel ingegeven

CHAYENNE DECOO -
BOMBARDIER/ALSTOM

† is a family business' bij Bombardier/Alstom ... althans wat Chayenne Decoo en haar familie betreft. Mama, papa, broer, stiefvader ... allemaal werken ze bij Bombardier, dus die paplepel is zeker niet overdreven. Het stond in de vakbondssterren geschreven dat deze jonge spring-in-'t-velde in die vele voetstappen zou treden. Ook haar mama is namelijk een actieve militante. Met haar tomeloze energie kan ze een trein doen rijden – wij vroegen haar wat haar allemaal

Chayenne: Momenteel werk ik als teamleader van een zestal vorkheftruckchauffeurs bij Bombardier in Brugge. Ik ben dus de tussenpersoon tussen de productiehale en het magazijn. Ik zorg er samen met mijn team voor dat alles op tijd geraakt bij de collega's die in de productie staan, zodat de boel blijft draaien. Maar ik ben wel in de productie begonnen 3,5 jaar geleden, dus ik begrijp hoe alles in elkaar zit en hoe we op elkaar moeten vertrouwen. Ik weet goed wat belangrijk is voor de productiecollega's en hoe wij hen daarbij kunnen helpen. Sinds december 2020 ben ik ook als jongere verkozen als delegee.

Hoe pak je dat aan als jonge vrouw?

Chayenne: In het begin was het tussen al die ervaren mannen wel een beetje aftasten, hoor! Ik ben nog maar 21 jaar, dus nog piepjong ondanks al een aantal jaar ervaring hier op het bedrijf.

Zowel op het bedrijf als op het voetbalveld ben ik delegee! Het zit gewoon in mijn DNA.

Ik probeer echt goed naar mijn team te luisteren. Als zij problemen of vragen hebben, wil ik er ook voor zorgen dat er effectief iets mee gebeurt. Soms hebben ze echt goede suggesties over hoe het werkproces kan gestroomlijnd worden. Dan help ik hen die communicatie naar de bazen toe wat te vertalen. Met als bedoeling dat het opgelost geraakt of toch ten minste bespreekbaar wordt.

Ik heb een duidelijke mening en die laat ik weten, zeker als ik geen betere alternatieven hoor. Door die manier van werken heb ik wederzijds respect opgebouwd. Ik heb een tof team, daar ben ik trots op!

Je voelt je hier als een vis in het water?

Chayenne: Dat zal wel, ik doe mijn job

echt graag. Mijn werk is ook beetje mijn thuis want zowel mijn papa, mama, broer als mijn stiefvader werken hier. We zien elkaar dus heel regelmatig, dat is echt wel fijn. En mijn mama is ook nog eens zeer actief in de vakbond, dus ik heb het niet van een vreemde.

Je bent nu een jaartje actief als jongerendelegee, hoe kun je je stempel drukken in het bedrijf?

Chayenne: Ik ben redelijk sociaal, ik babbel graag en mijn voordeel is dat ik vaak in de productieafdeling moet zijn. Ik krijg dikwijls de kans om met veel mensen te praten, dat helpt natuurlijk als je je verkiesbaar stelt. Ook veel jonge mensen ken ik van op school of uit de buurt. Mijn functie zorgt er ook voor dat ik overal kom en zo aan mijn netwerk kan werken. Maar het is niet alleen praten, je moet ook luisteren en ernaar handelen.

Na de verkiezingen van 2020 ben ik zowel voor het CPBW als de ondernemingsraad als jongere verkozen. Wij hebben een serieus team hier, met meer dan 20 militanten, een geweldige bende. En ik ben trots dat ik als jongere hieraan kan meewerken. Allez, dat is vooral goed luisteren naar nieuwe dingen. Ik probeer zoveel mogelijk van onze hoofddelegee Freddy te leren. Hij is echt zo'n man die, wanneer je hem iets vraagt, alles voor je doet. De komende jaren wil ik, als het

over de jongeren gaat, ook meer kunnen helpen. Dat is echt wel mijn ding. Het is natuurlijk soms wel schipperen om alle vergaderingen bij te wonen, de verslagen te lezen en de volgende voor te bereiden. Maar ik doe dat wel graag en wil me zeker verder blijven ontwikkelen.

Hoe draait het bij Bombardier nu?

Chayenne: Het gaat zijn gangetje, maar je merkt nu en dan wel dat het de collega's frustrereert dat de dingen niet zo snel veranderen als we graag zouden willen. Het ligt niet altijd aan het bedrijf, hoor. Dat gaat vaak over de aanvoer van grondstoffen die traag loopt en waardoor we qua planning dan weer achterop hinken. De communicatie met het management loopt ook soms wat stroef: er moet beter naar elkaar geluisterd worden. De vloer weet soms echt wel hoe het beter kan. Maar ja, de beloftes aan klanten moeten nageleefd worden, die druk is vaak hoog. Dat begrijpen we wel,

maar de manier waarop zaken verlopen, is niet altijd ideaal. Dus onze rol als vakbond is daar zeker belangrijk.

Je bent ook volop bezig met je vormingstraject. Hoe heb je dat al beleefd?

Chayenne: De eerste basisvorming heb ik vorig jaar al gedaan en in oktober volg ik het vervolgtraject. Daar kijk ik naar uit. Ook tijdens corona ben ik de online vormingen blijven volgen. Ik ben opgegroeid met computers, dus ik vond dat een hele fijne manier om meer kennis te vergaren. Het was zeer interessant opgebouwd, met voldoende pauzes en interacties. Maar nu de fysieke vorming hervat, is dat echt iets om naar uit te kijken. Je krijgt de kans om terug aan dat netwerk te bouwen, om anderen te leren kennen en dan ervaringen uit te wisselen.

Je bent niet alleen delegee op de werkvloer blijkbaar?

Ik ben een enorme voetbalfan, een grote fan van Club Brugge in hart en nieren. In mijn vrije tijd ben ik dus afgevaardigde van een lokale mannenvoetbalploeg en ook nog de secretaris van die club. Mijn vader is trainer, mijn vriend voetbalt daar ook en ik regel dan de rest allemaal. Zelf voetballen was geen optie, dat liet mijn mama niet toe (lacht). Het is nu te laat om te beginnen, zeker? Maar inderdaad, zowel op het bedrijf als op het voetbalveld ben ik delegee! Het zit gewoon in mijn DNA.

Als afsluiter: welke tip heb je nog voor andere jongeren?

Als je het wil doen, vakbondswerk en je inzetten voor collega's, dan moet je dat gewoon doen. Ik krijg zoveel energie door al die mensen te helpen. Neem gewoon die stap en durf! Je staat niet alleen.

De komende jaren wil ik, als het over de jongeren gaat, ook meer kunnen helpen. Dat is echt wel mijn ding.

RODE DOUCHE OP
VILLEROY & BOCH

“Wij zijn er om te zorgen dat iedereen gehoord wordt.”

METALLO'S NANCY EN LEONORE HALEN SAMEN ZEVEN (!) MANDATEN BINNEN EN MAKEN VAN ABVV-METAAL DE GROOTSTE VAKBOND

De laatste sociale verkiezingen op metaalbedrijf Villeroy & Boch (Roeselare) werden op spectaculaire wijze gewonnen door ABVV-Metaal. Jarenlang waren we er de kleinste vakbond, maar in november 2020 werden we in één klap afgetekend de grootste. In het comité werden alle vier mandaten binnengehaald en in de ondernemingsraad drie van de vier mandaten. Dit opmerkelijke resultaat is de verdienste van twee sterke en gedreven metallo's: Nancy Vandenberghe (hoofdafgevaardigde) en Leonore Jonckheere (effectief afgevaardigde). Met hun tweetjes vormden ze de volledige kandidatenlijst van ABVV-Metaal en wonnen ze zeven van de acht mandaten! Hoe ze dat voor elkaar speelden en wat deze overwinning voor hen betekent, lees je hier.

OPKOMEN VOOR DE WERKNEMERS

Villeroy & Boch is een atypisch metaalbedrijf. Er worden douches en badkuipen geproduceerd, vooral in het hogere prijssegment. De site in Roeselare (het moederbedrijf is Duits) richt zich in de eerste plaats op de export. De laatste jaren groeide het bedrijf gestaag, de kaap van honderd werknemers werd overschreden en in november 2020 waren er voor de eerste keer verkiezingen voor een ondernemingsraad.

Nancy (46) werkt al meer dan twintig jaar op het bedrijf en bedient de machines, Leonore (40) is er tien jaar aan de slag en verzorgt de afwerking van de douches en badkuipen. Alle twee zijn ze alleenstaande mama's. Het eerste wat we willen weten is hoe Nancy en Leonore bij de vakbond zijn terechtgekomen. Waar komt hun engagement vandaan? Nancy steekt meteen van wal: “Een broer van mij werkte hier vroeger ook en was vakbondsafgevaardigde. In 2008 vroeg hij aan mij of ik op de lijst van ABVV-Metaal wilde staan. Ik werkte toen in de nachtploeg en het was interessant om daar ook iemand te hebben die syndicaal actief was, al was het maar om affiches uit te delen aan de collega's. In die periode was ik nog niet écht bezig met vakbondswerk, dat is pas later gekomen. Ruim een jaar geleden is onze voormalige hoofddelegee

op pensioen gegaan en ben ik in zijn voetsporen getreden.” Leonore is opgegroeid in een rood nest en is ook nog actief geweest in de lokale sp.a-afdeling: “In 2012 raakte ik voor de eerste keer verkozen en ik ben toen vier jaar delegee geweest. Maar in 2016 ben ik gestopt. Het was zeer moeilijk om dingen te veranderen op ons bedrijf. Ik had het gevoel dat je als delegee te weinig draagkracht had om de dingen echt goed aan te pakken. Maar in 2020 heb ik mij opnieuw kandidaat gesteld, vooral omdat Nancy anders helemaal alleen op de lijst stond. Ik wilde haar graag steunen.”

Zowel Nancy als Leonore hebben het hart op de juiste plaats en willen vooral hun collega's helpen. Dat is onze voornaamste drijfveer, legt Leonore uit: “Wij willen de werknemers een stem geven en hen helpen. Niet iedereen durft naar de personeelsdienst te gaan of zijn ploegbaas aan te spreken als er een probleem is. Wij zijn er om te zorgen dat iedereen gehoord wordt. Mensen vroegen regelmatig of ik hen kon helpen met iets en zo is dat gegroeid.” Nancy knikt: “De directie wilde ooit eens het uurrooster van de ochtendploeg aanpassen, maar dat gebeurde zonder inspraak en zonder overleg. Dan denk je: dat kan toch niet zomaar? Tegen zulke zaken willen we ons verzetten. Het is belangrijk dat de werknemers inspraak hebben en dat er naar hen geluisterd wordt.”

DE BELONING

In november 2020 was het dan zover: sociale verkiezingen! De inzet en gedrevenheid van Nancy en Leonore werden op indrukwekkende wijze beloond. ABVV-Metaal werd opeens – en met

“Iedereen die er nood aan heeft, wordt geholpen: het zit soms in de kleine dingen.”

LEONORE
JONCKHEERE

“Het is belangrijk dat de werknemers inspraak hebben en dat er naar hen geluisterd wordt.”

NANCY VANDENBOGAERDE

ruime voorsprong – de grootste vakbond op het bedrijf. Hadden onze twee dames dat verwacht? “Je hoopt natuurlijk altijd op een mooi resultaat”, zegt Leonore. “En veel collega’s hadden ook gezegd dat ze op ons gingen stemmen. Dus ik had er wel een goed gevoel bij, maar je moet natuurlijk altijd de resultaten afwachten.” Nancy lacht: “Op de verkiezingsdag was ik getuige in het stembureau en toen de

stemmen geteld werden, kon ik niet geloven dat we het zo goed gedaan hadden. Het was ongelooflijk. Onze secretaris Yves Allewaert geloofde pas écht dat we zeven van de acht mandaten hadden binnengehaald, nadat ik hem een foto van het proces-verbaal had doorgestuurd!”

EERLIJKE COMMUNICATIE

Wat is de verklaring van dit schitterende verkiezingsresultaat? Leonore hoeft niet lang na te denken: “Wij hebben een goed contact met de collega’s. We praten met de mensen en luisteren naar hun problemen en bezorgdheden. We maken ook nooit beloftes die we toch niet kunnen waar maken. Nancy en ik zorgen gewoon dat we ons werk goed doen en dat iedereen die daar nood aan heeft geholpen wordt.” “Het zit soms in kleine dingen” gaat Nancy verder: “Vroeger werd er bijvoorbeeld nooit een verslag uitgehangen na een ondernemingsraad of een comité. De collega’s wisten dus niet wat daar besproken of beslist werd. Wij zorgden ervoor dat dit wel gebeurde, zodat iedereen op de hoogte was. Communicatie is belangrijk. Luisteren naar de mensen, duidelijk communiceren en ze concreet helpen, dat is de essentie.

Ik durf zeggen dat wij daarin beter waren dan de andere vakbonden.”

SAMEN KUNNEN WE ALLES AAN!

Zijn er bepaalde zaken veranderd voor Nancy en Leonore nu ze opeens de belangrijkste afgevaardigden op het bedrijf zijn geworden? Zorgt dat voor extra druk of een flinke portie stress? Nancy: “Het is nu aan ons om te bewijzen dat we het vertrouwen waard zijn. We gaan vooral voortdoen zoals we bezig zijn. Maar ik geef toe, soms denk ik wel eens: hoe gaan we dat nu weer moeten oplossen? Gaat dat wel lukken? Je wilt de dingen goed doen. Soms zorgt dat wel voor stress.” Maar Leonore sust en stelt gerust: “We zijn nu met twee hē Nancy! Samen gaan we dat kunnen. Dat komt allemaal goed.”

Welke specifieke problemen wil team ABVV-Metaal op Villeroy & Boch de komende jaren graag aanpakken? “Werkbaar werk is alvast zeer belangrijk”, begint Nancy: “Vooral voor oudere werknemers is het soms moeilijk. Het werk is vaak repetitief en op lange termijn belastend voor de schouders of de polsen. Daar is zeker nog ruimte voor verbetering, bijvoorbeeld op vlak van ergonomie. We moeten steeds langer werken en onze jobs veranderen ook snel. Er is veel meer digitalisering, er komen nieuwe machines, enzovoort. Alles wordt sneller. Het is belangrijk om daarop toe te zien, om te zorgen dat iedereen nog mee is.”

Ook Leonore heeft duidelijke plannen: “Onze functieclassificatie is niet altijd even duidelijk en doorzichtig. Ook voor ons niet, trouwens. Ik ken iemand die hier al 22 jaar werkt en toch maar twintig cent per uur meer verdient dan iemand die hier als uitzendkracht start. Ik stel mij daar toch vragen bij. Sommige werknemers hebben al jaren geen functioneringsgesprek meer gehad. Dat zorgt soms voor demotivatie bij de mensen, omdat ze niet weten waar ze aan toe zijn. Ook dat is dus zeker iets om aan te pakken.”

Metallina's aan de macht

“Chloë is een vrolijk en positief persoon. Vanuit syndicaal standpunt viel mijn oog snel op haar.”

MARIE

TWEE BIJZONDERE METALLINA'S OVER HUN SISTERHOOD

“We hebben naam gemaakt als pittig duo”

MagMetal treft Marie (37) en Chloë (22) op een lenteavond samen op de bank, met een natje en een droogje erbij. Dat de connectie tussen de dames het professionele en het syndicale overschrijdt, is vanaf die eerste aanblik glashelder. Toch is het daar waar hun vriendschap nog niet zo lang geleden ontkiemde, op de werkvloer van metaalbedrijf ON Semiconductor. Een wilde staking en enkele pannenkoeken later plannen de twee delegees intussen een reis richting Zweden komende zomer.

Toen Chloë tweeënehalf jaar geleden aan de slag ging bij ON Semiconductor was Marie, al tien jaar vaste waarde op het bedrijf, druk bezig met de voorbereiding van de sociale verkiezingen en haar syndicaal werk als delegee in het CPBW. Intussen heeft ze er twee mandaten bij: als reserve in de OR en effectief lid van de SD. “Ik begreep niets van dat vakbondswerk. Marie heeft me dat dan uitgelegd. Ze kwam me meteen over als een spontane, betrokken vrouw. Ze legde het goed uit.”

Op het bedrijf wordt er gewerkt volgens een vijfploegensysteem en er is een steriele ‘clean room’. De werkomstandigheden zijn best wel atypisch, maar Chloë weet er altijd de sfeer in te krijgen. Marie: “Chloë is een vrolijk en positief persoon. Ook vanuit syndicaal standpunt viel mijn oog snel op haar. We wilden als fractie graag wat meer female power in ons team in de aanloop naar de sociale verkiezingen.” Maar louter voor het heil van de

“Marie heeft me alles uitgelegd. Ze kwam me meteen over als een spontane, betrokken vrouw.”

CHLOË

“We hebben een sterke werking binnen ons bedrijf. We staan klaar voor elkaar.”

MARIE

“We bleken beiden een reis naar Zweden op onze wishlist te hebben staan. Dus doen we dat deze zomer.”

CHLOË

verhoudingen eender welke vrouwelijke naam op de lijst zetten? Daarop zul je Marie niet betrappen. “Ik neem onze werking heel serieus, dus wilde ik dat onze vrouwelijke aanwinst geen excuustruus zou zijn, maar een echte meerwaarde zou betekenen voor de groep. En dat is Chloë ook: een meerwaarde.”

Waren er problemen aan de lijn, dan kaartte Chloë die van in het begin aan op een respectvolle maar mondige manier bij de teamleaders. “Het was alsof ik naar een jongere versie van mezelf keek. Ja hoor, ik had ze gevonden, onze kandidaat!”

Het verradt ook ietwat de aard van het beestje: Marie zoekt naar en vindt dan ook altijd wel potentieel in anderen. “Ik voelde meteen aan dat er iets zat in Chloë.” Chloë lachend: “En ik zag het dan zelf niet eens! Dat jij me onder je vleugel nam, deed wonderen voor mijn zelfvertrouwen. Bedankt Marie!”

Op vraag van secretaris Ronny Loubris was de fractie niet enkel op zoek naar een vrouwelijke kandidaat, maar liefst nog naar een jongerenkandidaat. Marie stelde de vraag en Chloë zag het helemaal zitten. “Ik keek enorm uit naar de

uitdaging en was gevlid dat Marie en het team potentieel in mij zagen. Spannend was het natuurlijk ook, maar ik heb al bij verschillende organisaties gezeten, waar ik als vrouw mijn mannetje moest staan tussen de jongens. Ik ben niet op mijn mondje gevallen.”

De hechte band tussen de metallina's van ON Semiconductor kreeg vorm tijdens een syndicale actie. “Wij vernamen als fractie dat het bedrijf te koop stond. Maar meer wisten we niet en de onzekerheid over de toekomst begon haar tol te eisen op de werkvloer”, aldus Marie. Na twee maanden van slow down-acties om druk uit te oefenen op de directie, bleef de houding van de werkgever luchtig en onverschillig naar de bezorgdheid van het personeel toe. Marie: “Toen we als vakbond dreigden met een staking, moesten we aantonen dat er stakingsbereidheid was. Maar dit moest met bedienden en arbeiders samen, waardoor we niet aan 50 % actiebereidheid kwamen. Desondanks was het ongenoegen op de vloer sterk aanwezig.”

Enkelingen wilden hoe dan ook het werk neerleggen, maar Marie wees hen op de precaire situatie waarin ze zichzelf dan zouden brengen. Toen een tweede groep

arbeiders van dezelfde ploeg de directie wilden spreken, werden zij met enige verwaandheid onthaald. En toen was het hek van de dam. Er brak een spontane staking uit. Chloë: “Ik was die dag thuis, maar zag de groepschat plots ontploffen. In een wip stond ik op het bedrijf. Marie en ik hebben een week lang dagen van soms wel zestien uur aan het piket gestaan en pannenkoeken gebakken voor de collega's. We hebben daar toen naam gemaakt als pittig duo (lacht).”

Uiteindelijk brak corona uit – het was maart 2020 – en moesten ze het werk hervatten uit voorzorg: het juridische niemandsland rond corona en stakingen hield te veel risico's in voor de stakers. Marie: “Tot op de dag van vandaag blijft er veel onzekerheid rond de potentiële overname van het bedrijf. Maar we konden het sociaal plan behouden en verlengen, met een bonus voor alle werknemers die aan de slag blijven tussen het moment van de aankondiging van de verkoop en de werkelijke verkoop. Dat voelt niet als een grote overwinning, maar het is nu wel duidelijk voor de directie dat wij onze mensen gemobiliseerd krijgen en dat we een standpunt durven innemen.”

De verkiezingen van mei 2020 werden – ook door corona – uitgesteld naar november. Toen de stemmen geteld werden, verging Chloë van de zenuwen. “Hoewel ik probeerde te relativiseren, had ik er intussen mijn zinnen op gezet op mee te stappen in dat syndicale verhaal.” De stress bleek volstrekt overbodig want Chloë behaalde op haar eentje meer stemmen dan de andere jongerenkandidaten samen. Zij zetelt sindsdien dan ook in de OR, maar ook in het CPBW en ze is reserve-afgevaardigde in de SD. Een hele resem functies voor een beginneling. “Gelukkig absorbeer ik snel nieuwe informatie en leer ik graag bij.”

Ondanks haar syndicale onervarenheid, neemt Chloë haar verantwoordelijkheden: ze woont de vergaderingen bij, neemt daar het woord, volgt de vakbondsvormingen en gaat er helemaal voor.

“Het is iets nieuws, maar ik doe het graag, ik ben graag een aanspreekpunt voor mijn collega's. En als er iets is, kan ik altijd bij Marie terecht. Ze legt mij alles uit. Ze heeft enorm veel kennis en heeft ook al veel gedaan voor onze collega's. Ze is een groot voorbeeld voor mij.” Zoveel lof aan Maries adres laat haar niet onbetuigd. Blozend

zegt ze: “We hebben een sterke werking binnen ons bedrijf. We staan klaar voor elkaar. De belangrijkste les die ik onthouden heb uit de metaalvorming is dat je niet alle vragen van collega's direct hoeft te beantwoorden. Je moet er werk van maken en opzoeken, navragen en terugkoppelen. Beter volledige en juiste informatie, dan halve of foute informatie.”

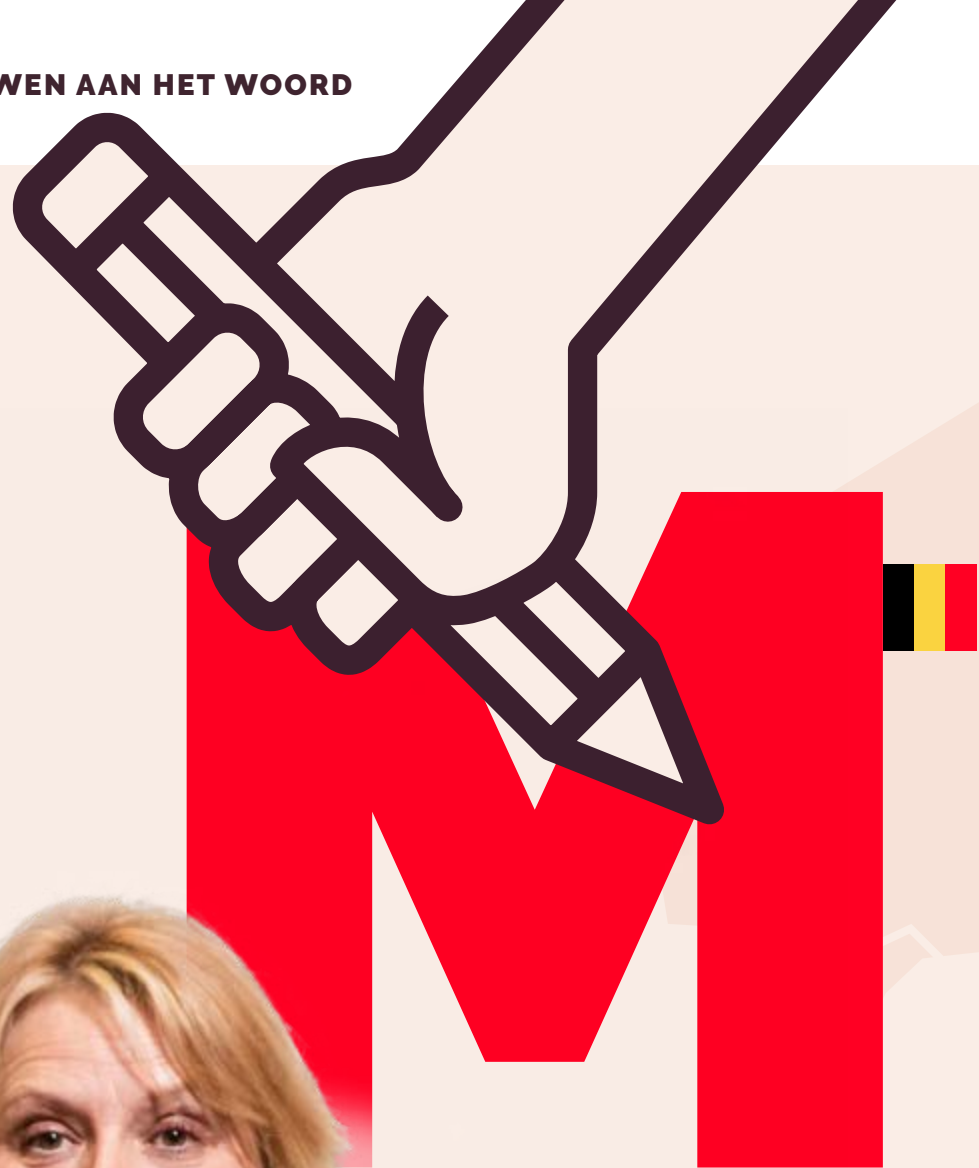
Marie moedigde Chloë dan ook aan om deel te nemen aan de vorming van ABVV-Metaal. De Basisvorming voor beginnende militanten is door de coronamaatregelen uitgesteld naar het najaar, maar ABVV-Metaal organiseerde in maart en mei alvast webinars om de nieuwe aanwinsten toch al enige bagage mee te geven. Marie: “Je kunt je syndicale taken ook aanvatten zonder vorming natuurlijk, maar dan ben je op jezelf aangewezen om alles uit te zoeken: de weg naar de juiste informatie, de structuur van de vakbond, enzoverder. Als je er net instapt, kun je dat allemaal niet weten. Dankzij die vormingen voel je je ook gesteerd, zowel in vergaderingen met de werkgever, als op de werkvloer.”

Chloë vult aan: “Hoe beter je op de hoogte bent, des te beter kun je de collega's informeren. Als jongere blijft

wel die drempelvrees om je mond open te doen bij de 'grote mensen'. Je hoort ze bijna denken: wat gaat ze nu zeggen? Maar gelukkig zijn mijn tussenkomsten wel altijd al positief onthaald.” Marie pikt bevestigend in: “Je neemt het woord al sinds je tweede of derde vergadering. Niet evident hoor. Maar hetgeen je hebt aangehaald, was telkens terecht.”

Desondanks voelt Chloë dat ze nog veel marge heeft om bij te leren en te groeien. “Ik zou graag de kneepjes van het vak leren en sterker in mijn schoenen staan. Ik bewonder Maries aanpak én mensenkennis: ze vertelt altijd eerlijk op de werkvloer hoe de vork in de steel zit, maar ze weet het bij elk individu op de juiste manier aan de man te brengen.” Marie wuift het compliment bescheiden weg: “Weten hoe je iemand benadert, dat is ervaring, Chloë, dat komt wel.”

Chloë en Marie, het vurige duo, hebben mekaar ook na de werkuren gevonden intussen. “Wij zijn onlangs samen op weekend geweest, in de Ardennen, in een tentje in de sneeuw!” Ook hun zomerverlof zullen ze samen doorbrengen, als corona het wil. “Wij bleken beiden een reis naar Zweden op onze wishlist te hebben staan. Dus doen we dat deze zomer.”

Miranda blogt ...

Something is rotten in the state of Belgium.

Na de veroordeling van Bruno Verlaeckt, de voorzitter van ABVV-Antwerpen, werd vorig jaar onze voorzitter Thierry Bodson samen met zestien andere syndicalisten in eerste aanleg veroordeeld voor gelijkaardige feiten. Beide veroordelingen waren gebaseerd op **artikel 406 van het Strafwetboek** dat gaat over 'kwaadwillig hinderen van het verkeer'. Met deze veroordelingen worden syndicalisten - die op straat komen om werk en inkomen te verdedigen - gelijkgesteld met criminelen. Vorige week bevestigde het Hof van Beroep te Luik dit vonnis, en verhoogde meteen de boetes die eerder werden uitgesproken. Toen ik die uitspraak vernam, kwam een van de meest beroemde Shakespeareaanse quotes bij me op.

Something is indeed rotten in the State. Wanneer de geest van Hamlet's vermoorde vader - de koning van Denemarken - verschijnt, is Hamlet nieuwsgierig en wil hij met zijn vader praten. Die weigert en probeert in plaats daarvan Hamlet mee te lokken in de duisternis van de nacht. Zijn trouwe vrienden vragen zich echter of dat wel zo'n goed idee is. De verschijning van de geest van de pas vermoorde koning - als slecht voorteken voor zwaar onheil voor het land - doet een van hen de uitspraak ontlokken dat "er iets verrot in de staat Denemarken". De "staat" wijst op het politieke lichaam en "verrotten" duidt overduidelijk op een ongezonde toestand. Met andere woorden, **de uitspraak toont aan dat niet alles**

goed is aan de top van de politiek hiërarchie. De geest is daarbij het zichtbare symptoom van de verrotting van de staat.

Dit hele zaakje stinkt inderdaad. Want wat bijzonder verontrustend is, is dat zowel in Antwerpen als in Luik de verantwoordelijke vakbondsleiders worden geïsoleerd en harder aangepakt. Louder en alleen omdat zij vakbondsverantwoordelijken zijn. Daarnaast getuigt de hardnekkigheid waarmee openbare aanklagers in beide dossiers aan de slag zijn gegaan, van een verdacht gedrag. Wij kunnen niet anders dan besluiten dat we als syndicalisten worden gezocht, louter omwille van het feit dat we syndicalisten zijn. Maar vergis je niet, niet enkel syndicalisten worden geïsoleerd. **Dit heeft ook gevolgen voor iedereen die opkomt voor zijn of haar rechten.** Elke sociale actie is nu in gevaar. Milieuactivisten, vredesactivisten, jong en oud. Als het gebruikte artikel uit het Strafwetboek niet wordt aangepast, kan dit - met de grootste willekeur - worden ingeroepen bij elke actie in de publieke ruimte.

Met de zaak in Luik lijken de politieke aanvallen van rechts (en hun relais) tegen vakbondsacties nog meer gestalte te krijgen. Bewijs daarvan zijn bepaalde uitspattingen in de media, waarbij **militanten worden voorgesteld als vandalen en criminelen.** En dan hebben we het nog niet over de talrijke parlementaire voorstellen die tot doel hebben de vakbondsvrijheid in te perken of rechtspersoonlijkheid op te leggen aan vakbonden, enz.

Daarenboven hebben we opnieuw moeten vaststellen dat extreemrechtse aanvallen tegen de vakbond het daglicht zien, zowel op een fysieke manier - een paar jaar geleden drongen leden van het Vlaams Belang het ABVV-gebouw in Gent binnen om onze strijdvlag te stelen en nog onlangs werd het hoofdkwartier van de Italiaanse vakbond CGIL vernield door fascistische en extreemrechtse milities. Maar ook op een virtuele manier trachten allerlei rechtse sujetos en trollen op twitter en facebook onze eisen of acties te ridiculiseren en zelfs met ongemeen platvloerse commentaren onderuit te halen.

Something is indeed rotten in the state of Belgium. De processen in Antwerpen en nu deze in Luik kristalliseren de politieke strategie van het patronaat en de rechtse partijen om het stakingsrecht te betwisten. Door de uitvoeringsmodaliteiten van het stakingsrecht aan te vallen, willen zij het **stakingsrecht beperken** en onze capaciteit om sociaal protest te organiseren, vernietigen. Beide gerechtelijke uitspraken en de manier waarop het Openbaar Ministerie optreedt, bevestigen dat het 'anti-stakings'- of 'anti-vakbonds'-verhaal is doorgesijpeld in de gerechtelijke macht, maar helaas ook bij een deel van de openbare opinie.

Dit hele zaakje stinkt dus inderdaad.

Miranda Ulens
Algemeen-secretaris ABVV

OP ZOEK NAAR

De passie van onze metallina Liese-Lotte Min

Dat wij straffe mensen onder onze militanten mogen rekenen, dat wisten we al langer. Maar als we je nu eens zouden vertellen dat er zich een regelrechte metaalheldin in onze middens bevindt? MagMetal sprak met metallina Liese-Lotte Min. Deze 39-jarige powerlady is sinds 2012 syndicaal actief binnen Kempens bussenproducent Van Hool.

Daarnaast legt ze hart en ziel in haar passie: optreden als brandweervrouw én als ambulancier. "Dit is de job van mijn leven, 24 mannen die naar mij moeten luisteren en in de pas lopen", vertelt ze ons met een vette knipoog.

Lees hier hoe Liese-Lottes passie en job in elkaar voortvloeien!

Dag Liese-Lotte! Waar ben jij gepassioneerd mee bezig?

Ik ben vrijwillige brandweervrouw bij de post Berlaar. Daarnaast rijd ik met de ziekenwagen voor de brandweer bij de post Heist voor de hulpverleningszone Rivierenland. Dat zijn doorgaans vier tot zes shiften van twaalf uur per maand. Bovendien ben ik in mijn vaste job dagverantwoordelijke van de bedrijfsbrandweer bij Van Hool.

Hoe ben je in die job terechtgekomen?

Ik ben bij Van Hool begonnen via een IBO-contract in elektriciteit. Ik zat na een kantoorjob in Antwerpen al even zonder werk en mijn partner werkte bij Van Hool. Hij was toen al brandweerman en binnen het bedrijf had hij de functie die ik nu heb. Ik heb dan ook de bedrijfsbrandweer vervoegd, intussen 10 jaar geleden. Vandaag ben ik dagverantwoordelijke van de bedrijfsbrandweer, net onder de commandant.

Wat houdt jouw job in?

Zoals bij de meeste grote bedrijven, is er ook Van Hool een bedrijfsgebonden brandweer, bestaande uit brandweertochten die komen uit de productieafdelingen. Bij ons zijn dat 24 brandweermannen. Stuk voor stuk toffe kerels.

In de productieafdelingen bij Van Hool werken we natuurlijk met waterstof, elektriciteitsaansluitingen, batterijen ... Stofbrandjes of brandjes als gevolg van laswerken zijn dus geen uitzondering. We oefenen eens in de week een paar uurtjes. Verder sta ik in voor het onderhoud en nazicht van de brandblusapparaten, haspels, nooduitgangen, sprinklers ...

Zijn er nog andere brandweervrouwen bij de bedrijfsbrandweer?

Er werkten wel al vrouwen op het bedrijf Van Hool bij mijn aanwerving, maar ik was de eerste die bij de bedrijfsbrandweer ging. Laat ons zeggen dat dat niet onopgemerkt voorbijging."

“Dit is de job van mijn leven, 24 mannen die naar mij moeten luisteren en in de pas lopen”

LIESE-LOTTE MIN

En dus maakte je van je job je passie, of andersom?

Buiten het werk heb ik meegedaan met de federale geschiktheidsproeven voor de vrijwillige brandweer. Ik heb heel dat traject gevolgd en slaagde. Dat is een opleiding van een jaar op zaterdag. Niet evident om na vijf dagen werken ook nog op zaterdag les te volgen. Bovendien was onze zoon toen nog maar zeven jaar.

Je leert in die opleiding wel het een en het ander over medische bijstand, maar dat blijft beperkt. Bij een zwaar ongeval of een zware brand kon ik de slachtoffers wel helpen, maar niet goed genoeg naar mijn gevoel. Daarom ben ik aansluitend een opleiding Dringende Geneeskundige Hulpverlening gaan volgen. Als ambulancier dacht ik veel beter parameters te kunnen nemen. Dat was ook een opleiding van een jaar. In mei start ik met een cursus om onderofficier te kunnen worden.

Jij combineert een voltijdse job met vrijwilligerswerk én een opleiding.

Tellen jouw dagen meer dan 24 uren?

Bij Van Hool is er sinds corona heel veel tijdelijke werkloosheid. Het geluk is dat mijn coronawerkloosheid gecumuleerd mag worden met vrijwilligerswerk. Zo kan ik mijn vrijwilligerswerk als ambulancier blijven uitoefenen op de dagen dat ik niet op het bedrijf aanwezig moet zijn. Dat waren heel weinig dagen het afgelopen jaar, 1 à 2 dagen per week. Dankzij dat vrijwilligerswerk ben ik het afgelopen jaar gezwind doorgelopen, zonder het gevoel te hebben van geïsoleerd thuis te zitten. Je komt onder de mensen en je kunt de mensen helpen. Dat heeft het jaar draagbaar gemaakt.

Het mooie is dat je kunt blijven groeien en je kunt blijven ontwikkelen. Dat heb ik persoonlijk heel erg nodig om niet uitgeblust te geraken. Je kunt natuurlijk wel uitgeblust geraken doordat je te

"We krijgen psychologische ondersteuning bij zware interventies of als de slachtoffers kinderen zijn."

veel hooi op je vork neemt. Daarvan ben ik me bewust. Zeker als hulpverlener moet je rustpauzes inlassen, omdat je heel veel ziet en meemaakt. Je ziet hoe eenzaam sommige mensen zijn en in wat voor omstandigheden ze leven, je ziet dat ze niet voor hun kinderen kunnen zorgen, er is huishoudelijk geweld ... Dat zijn allemaal situaties waar je als vreemde middenin komt en waarbij je soms zelfs moet bemiddelen om het slachtoffer mee te krijgen. Psychisch is dat redelijk belastend. Maar het geeft mij anderzijds zoveel voldoening. Want ik krijg er tonnen energie van en het maakt mij gelukkig.

Hoe heb je als hulpverlener de coronaperiode beleefd?

Als ambulancier was het soms heel schrijnend en rauw. Ik zag oudere mensen die geen kinderen meer over de vloer kregen en de ziekenwagen belden voor een pijnlijke nek of rug, omdat ze eigenlijk gewoon een babbeltje willen slaan. Ze zagen hun kleinkinderen niet, hun partner met wie ze een halve eeuw samen waren geweest, kwam te overlijden. Als we met de ziekenwagen oudere mensen gingen halen met corona, dan mocht de partner niet mee naar het ziekenhuis. Je beseft dat die patiënt misschien niet meer naar huis zou terugkeren. Je kunt dat niet zeggen tegen de partner. Maar je kunt ze vanuit

die wetenschap wel de tijd om afscheid te nemen.

Nu ligt dat een beetje anders, maar in het begin stierven mensen alleen in het ziekenhuis zonder hun geliefden. Ja, het is toch wel een bewogen jaar geweest.

Heb jij je zelf onveilig gevoeld als hulpverlener?

We houden meer afstand, ontsmetten onze handen en dragen een beschermingspak, een veiligheidsbril, een mondkap. Nu afstand houden gaat uiteraard niet altijd. Bijvoorbeeld een kindje of iemand die zwaargewond is. Soms durven mensen daar ook niet eerlijk over te zijn, uit angst dat we hen niet zouden meenemen. Dan hoor je achteraf "Ik heb eigenlijk al heel de week koorts".

Hoe verwerk je zelf de traumatische gebeurtenissen die je ziet en meemaakt?

We krijgen psychologische ondersteuning bij zware interventies of als de slachtoffers kinderen zijn. Ik heb het geluk dat ik mijn verhaal kwijt kan bij mijn partner, zodra ik thuis kom. Er zijn verhalen die ik hem soms drie, vier keer opnieuw vertel. Want je kunt het niet vertellen aan de buitenwereld, aan vrienden of familie. In de eerste anderhalve maand dat ik met de ziekenwagen reed, werd ik opgeroepen

"Speculaties en veronderstellingen zijn ook echt not done."

LIESE-LOTTE MIN

voor zeven verhangingen, van jonge tot oude mensen. Er zijn collega's die deze job al twintig jaar doen en dat nog nooit hebben voorgehad. Wat doe je eraan? Dat komt op je pad. Het rare is: je wordt een zelfmoord nooit gewoon, maar je leert er wel mee omgaan. Eens je alles gedaan heb wat je kon om die persoon te redden, laat je dat los. Soms denk je daaraan terug, maar dat zijn flitsen. Of als je nog eens voorbij die plaats rijdt, dan komt dat even terug. Ik rijd ook in mijn eigen regio. Ik heb vroeger café gehad dus ik ken heel veel volk persoonlijk. Als ik elders zou rijden, zou dat minder zijn. Omdat je de mensen niet kent.

Ben je gebonden aan een deontologie?

We zijn gebonden aan een deontologi-

sche zwaartepunt. Van oproepen waarvoor je zelf niet moet oprijden, daarvan word je zelfs niet ingelicht. Speculaties en veronderstellingen zijn ook echt not done. Je kent de omstandigheden niet als ambulancier. Is het een ongeluk? Is er kwaad opzet? Dat geldt ook bij een verhangen: wij maken die persoon los, maar achteraf vraagt de politie ons altijd om uitleg. Als we bijvoorbeeld worden opgeroepen voor een persoon die alleen van de trap valt, dan is dat altijd een verdacht overlijden. Dan schakelt de politie het parket in.

Hoe zit het met je syndicaal werk?

In 2012 en 2016 behaalde ik twee mandaten, in de ondernemingsraad en het comité voor bescherming en preventie op het werk. Ik heb me daar altijd graag en veel voor ingezet. Maar ik steek sinds

drie jaar veel tijd in mijn brandweerwerk waardoor het niet altijd evident is om dat te combineren. Gelukkig hebben we als ABVV Van Hool een sterke ploeg die inspringt wanneer nodig. Mijn huidige job is onvoorspelbaar wat maakt dat vergaderingen vaak onderbroken worden door mijn beeper wanneer interventies nodig zijn op de werkvloer.

Als vrijwillige brandweervrouw mag ik ook eender wanneer vertrekken bij een zeer dringende oproep, zoals een zeer zwaar ongeval of grote brand. Het voordeel is dat ik vanuit mijn functie veel rondloop op de werkvloer en gemakkelijk aanspreekbaar ben. Een bijkomend heikel punt is trouwens dat mijn huidige baas de preventieadviseur is. Hij is tegelijk de voorzitter van het CPBW. Mijn taak als fractieleider is dan ook overgenomen door Kristof Vanderveken, een heel bekwame syndicalist. Maar ik blijf betrokken en ben plaatsvervangend delegatie. Ik stel mij ook zeker kandidaat bij de sociale verkiezingen eind dit jaar. (Bij Van Hool zijn de sociale verkiezingen uitgesteld door de massale coronawerkloosheid.)

"Tijdens vergaderingen word ik vaak onderbroken door mijn beeper wanneer interventies nodig zijn op de werkvloer."

In de bulldozer met Virginie Samyn

Op Galloo is Virginie Samyn (41 jaar)

aan de slag. Virginie is niet alleen onze hoofdafgevaardigde op het bedrijf, sinds enige tijd tuft ze er ook met een joekel van een bulldozer rond. Daar willen we graag meer over weten. We zochten haar op en vroegen hoe haar job er precies uitziet.

**TROTS
OP MIJN
JOB**

"Blijkbaar zien sommigen dit toch nog vooral als een typisch mannenwerk. Dat is natuurlijk belachelijk en ik ben blijven aandringen. Uiteindelijk kreeg ik de job."

Virginie Samyn

"Die bulldozer is eigenlijk een grote poets- en kuismachine", steekt Virginie van wal. "Het is mijn taak om de site proper te houden – in de eerste plaats de wegen. Op de terreinen van Galloo is het elke dag immers een komen en gaan van vrachtwagens en worden er tonnen afgedankt materiaal verplaatst en gesorteerd. Regelmatig vallen er stukken – gaande van oud ijzer tot onderdelen van wasmachines – op de grond. Al dat afval moet opgekuist worden. Dat is nodig om ervoor te zorgen dat het veilig en proper is voor iedereen die hier werkt." Naast het opruimen van de site besprenkelt de bulldozer van Virginie ook het grondoppervlak met water. "Dat zorgt ervoor dat het stof blijft liggen en dat er geen stofwolken ontstaan. Als er veel wind is en als het droog is, kan dat anders wel eens voor problemen zorgen."

Virginie rijdt nu al een dik jaar met de bulldozer. "Daarvoor was ik zestien jaar lang sorteerder. Het was tijd om iets nieuw te proberen. Toen er een vacature vrijkwam, heb ik niet getwijfeld." Maar ze kreeg haar nieuwe job niet in de schoot geworpen. "Ik heb heel lang moeten vragen om dit werk te mogen doen. De ene keer zag mijn ploegbaas het niet zitten, de andere keer was het omdat ik een vrouw was. Er was altijd wel een reden om de job niet aan mij te geven. Blijkbaar zien sommigen dit toch nog vooral als een typisch mannenwerk. Dat is natuurlijk belachelijk en ik ben blijven aandringen. Uiteindelijk kreeg ik de job."

Na een opleiding en een geslaagd examen mocht Virginie eindelijk beginnen. Hoe ziet een gemiddelde werkdag er ongeveer uit? "Ik begin elke dag om vijf uur 's morgens. ▶

"Ik heb het mij nog geen dag beklagd en ik hoop dit nog een lange tijd te kunnen doen."

—
Virginia Samyn

In de winter is het belangrijk om je bulldozer even te laten warmdraaien, want hij heeft de hele nacht stilgestaan. Dan rijd ik naar het waterzuiveringsstation om water te tanken. Vervolgens rij ik rond en moet het grootste deel van de site proper zijn tegen zeven uur. Vanaf dan is het immers een komen en gaan van vrachtwagens en mag er niets meer op de weg liggen. De rest van de dag rij ik verder om afval en gevallen onderdelen op te ruimen op plaatsen waar dat nodig is."

Is het fysiek lastig om een ganse dag op zo'n grote machine te zitten? "Dat valt mee", zegt Virginia. "Het is

vooral mentaal zwaar. Er rijden overal vrachtwagens, bulldozers en clarks rond en er zijn veel voetgangers. Het is hier best druk. Je moet constant uitkijken waar je rijdt, want iedereen is bezig met zijn taak. Je moet vooral opletten voor de voetgangers want die zijn kwetsbaar en ze kunnen van overal komen. Je moet dus steeds aandachtig zijn en dat is best vermoeiend." Toch is Virginia heel tevreden over de beslissing om haar job als sorteerder te verruilen voor een job als bulldozer-chauffeur: "Ik heb het mij nog geen dag beklagd en ik hoop dit nog een lange tijd te kunnen doen."

